

Accountantsverslag

Gemeente Asten

5 juni 2024

Eindhoven

Aanbiedingsbrief

Gemeente Asten
t.a.v. Gemeenteraad
Koningsplein 3
5721 GJ Asten

Eindhoven, 5 juni 2024

Betreft: **Accountantsverslag boekjaar 2023**

Geachte leden van de raad,

Hierbij bieden wij u het accountantsverslag aan naar aanleiding van onze jaarrekeningcontrole bij gemeente Asten.

Onze opdracht is het controleren van de jaarrekening op het aspect getrouwheid. Vanaf 2023 is het college voor het eerst verantwoordelijk voor het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording. Wij hebben deze verantwoording betrokken in onze controle, maar geven zelf geen expliciet oordeel meer over de rechtmatigheid.

In het kader van onze opdracht hebben wij in oktober/november 2023 een interim controle uitgevoerd. De bevindingen hieruit zijn reeds in een separate management letter gerapporteerd.

Aansluitend hebben wij in maart en april 2024 de jaareindecontrole uitgevoerd. De jaareindecontrole is gericht op het vormen van een oordeel over de jaarrekening in overeenstemming met de Nederlandse regels voor financiële verslaggeving.

Dit accountantsverslag bevat de belangrijkste bevindingen naar aanleiding van de jaareindecontrole. Waar mogelijk doen wij aanbevelingen gericht op verdere verbetering. Deze aspecten doen geen afbreuk aan ons oordeel omtrent de getrouwheid van de jaarrekening 2023.

Wij hebben dit verslag in concept besproken met de wethouder financiën, de teamleider financiën en control, een financieel adviseur en een vertegenwoordiger van het MT. Dit verslag wordt tevens toegelicht aan de leden van de commissie AZC op 5 juni 2024.

Het proces van de controle is naar ons idee minder efficiënt verlopen als gewenst, vooral op de onderwerpen WNT, rechtmatigheidsverantwoording en diverse schattingsposten, waaronder grondexploitaties en voorzieningen. Desondanks ervaren wij de samenwerking met de medewerkers als plezierig en constructief en blijven we samen werken aan maximale efficiency in het proces van de jaarrekeningcontrole. Wij zijn daarom verheugd dat we ook de komende jaren accountant van uw gemeente blijven.

Wij vertrouwen erop u middels onze rapportage voldoende geïnformeerd te hebben. Tot het geven van een nadere toelichting zijn wij uiteraard gaarne bereid.

Met vriendelijke groet, namens ons hele team,

T.M.M. van Lierop RA MSc
Extern accountant

P.E.J. Bosch MSc
Controleleider

Inhoudsopgave

1. Samenvatting 4

2. Ons oordeel 7

3. Bevindingen jaarrekening 2023

1. Rechtmatigheid 11

2. Grondexploitaties 13

3. Voorziening groot onderhoud 14

4. Jeugdhulp en WMO 16

5. Overige bevindingen 17

4. Overige aspecten 20

5. Bijlages

1. Tabel fouten en onzekerheden SiSa 22

2. Tabel fouten en onzekerheden Tozo 24

Totaal aantal pagina's: 26

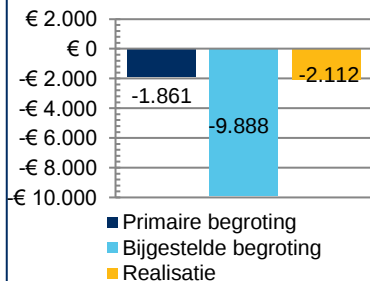
1. Samenvatting – oordeel

Ons oordeel				
Onderwerp	Goedkeurend	Afkeurend	Anders	Toelichting
Getrouw beeld				De jaarrekening 2023 geeft een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van zowel de baten en lasten over 2023 als van de activa en passiva per 31 december 2023 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
Onderwerp	Geen bevindingen	Wel bevindingen	Anders	Toelichting
Rechtsmatigheids-verantwoording	-	-		Wij hebben vastgesteld dat de rechtsmatigheidsverantwoording zoals opgenomen in de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de financiële rechtsmatigheid en is opgesteld in overeenstemming met de kadernota rechtsmatigheid en de met de raad gemaakte afspraken. De door het college gekwantificeerde afwijkingen (totaal € 6 mln) zijn hoger dan de vastgestelde tolerantiegrens en zien toe op het begrotingscriterium. Hierdoor heeft het college niet rechtsmatig gehandeld. Omdat alle afwijkingen als acceptabel zijn bestempeld heeft dit geen gevolgen voor ons oordeel
WNT verantwoording		-	-	Wij hebben vastgesteld dat de WNT-verantwoording zoals opgenomen in de jaarrekening voldoet aan de daaraan te stellen eisen .
SISA bijlage		-	-	Wij hebben de SiSa-bijlage zoals opgenomen in de jaarrekening gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2023. Op grond hiervan melden wij dat geen fouten en/of onzekerheden zijn geconstateerd boven de voor de SiSa geldende rapporteringstoleranties.

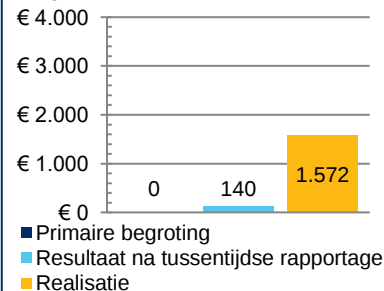
1. Samenvatting – financiële analyse

Financiële analyse 2023

Resultaat vóór mutatie reserves in k€

Resultaat na mutatie reserves in k€

Op basis van de vaste systematiek binnen gemeente Asten worden eenmalige kredieten volledig in de begroting van het jaar geraamd als lasten, ook wanneer de uitvoering van projecten zicht strekt over meerdere jaren. Om die reden bedraagt de bijgestelde begroting op baten en lasten (**resultaat voor mutatie reserves**) -/- € 9,9 mln.

Omdat de uitgaven op eenmalige kredieten worden gedekt uit de reserves, is de **begroting na mutatie reserves** op dit punt sluitend. Op basis van de tussentijdsrapportage werd uitgegaan van een positief resultaat van € 140.000.

Het **gerealiseerde resultaat voor mutatie reserves** komt uit op -/- € 2,1 mln. Het eigen vermogen is met dit bedrag afgenomen in 2023. Van dit resultaat is € 3,1 mln reeds onttrokken uit de reserves.

Het **gerealiseerde resultaat na mutatie reserves** bedraagt daarom € 1,6 mln positief en is daarmee circa € 1,4 mln hoger dan verwacht in de tussentijdse rapportage. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de volgende posten:

• Hogere algemene uitkering gemeentefonds	€ 759.000 (financiën, control en economie)
• Lagere kosten personeel	€ 1.174.000 (diverse programma's)
• Voordeel op opvang Oekraïners	€ 1.376.000 (sociaal domein)
• Afwaardering vordering toeristenbelasting	-/- € 1.527.000 (financiën, control en economie)
• Overige (per saldo) nadelen	-/- € 352.000 (diverse programma's)

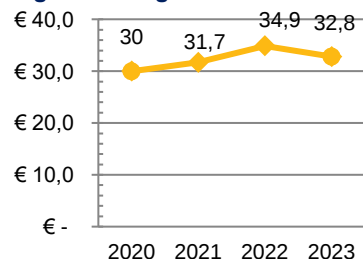
In bovenstaande analyse valt op dat een aantal posten (bijvoorbeeld personeel en opvang Oekraïners) reeds eerder in jaar bekend hadden kunnen zijn, maar niet hebben geleid tot een begrotingswijziging. Aanvullend merken we op dat een deel van het financiële voordeel (vooral op personeel) betekent dat uw gemeente moeite heeft met het uitvoeren van alle geplande projecten. Mede gezien de krapte op de arbeidsmarkt adviseren wij om het ambitieniveau en de mate waarin projecten kunnen worden gerealiseerd goed op elkaar af te stemmen.

Door de gemeente is het resultaat aangemerkt als **incidenteel**. Met structurele resultaten houdt de gemeente rekening in de (meerjaren-)begroting. De begroting voor 2024 is sluitend. Daarna (vanaf 2026) worden momenteel tekorten verwacht. Wij merken hierbij op dat de toekomstige ontwikkeling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds nog niet geheel duidelijk is.

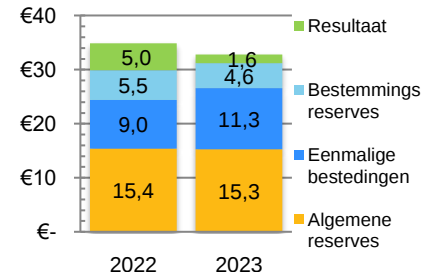
1. Samenvatting – financiële analyse

Financiële analyse 2023

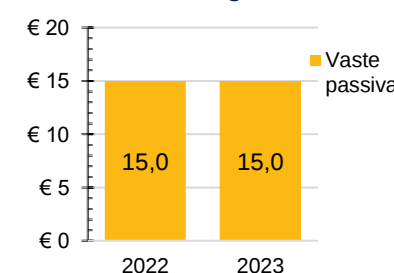
Eigen vermogen in € mln

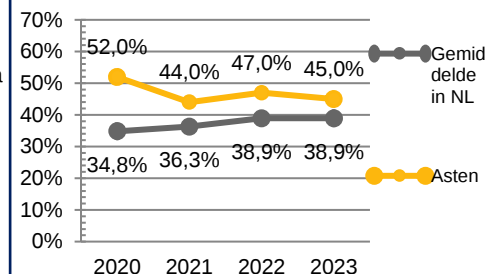
Opbouw eigen vermogen in € mln

Externe financiering in € mln

Solvabiliteit in % van balanstotaal

Het **eigen vermogen** van de gemeente neemt af met circa € 2,1 mln als gevolg van het negatieve resultaat voor reserves en bedraagt € 32,8 mln eind 2023. Het eigen vermogen bestaat voor € 4,6 mln uit bestemmingsreserves, voor € 11,3 mln uit de reserve eenmalige bestedingen en voor € 15,3 mln uit algemene reserves. In 2023 is de **reserve eenmalige bestedingen** per saldo aangevuld met € 2,3 mln voor onder andere de toekomstige projecten. Deze reserve wordt gebruikt ter dekking van incidentele begrote lasten en projecten waar geen bestemmingsreserve voor is.

De totale externe financiering (vast en kortlopend) bedraagt eind 2023 € 15 mln. De investeringen in 2023 (vooral 't Kwartier, onderwijshuisvesting en de grondexploitaties) zijn vanuit de liquide middelen gefinancierd. Deze bedragen eind 2023 € 14 mln (2022: € 25 mln).

De **solvabiliteit** bedraagt 45% en ligt al enkele jaren op een vergelijkbaar niveau boven het landelijke gemiddelde. Het **weerstandsvermogen** van de gemeente is berekend op € 15,6 mln en is ruim voldoende om de gekwantificeerde risico's (€ 3,7 mln) af te kunnen dekken. Binnen de algemene reserve wordt een vast bedrag van € 10 mln aangehouden ter dekking van risico's. De belangrijkste financiële risico's schuilen in de herijking van het gemeentefonds en hangen samen de investeringsprojecten in de woningbouw, binnensportlocaties, herinrichting Loverveld en schoolhuisvesting. Ondanks dat de gemeente op dit moment een gezonde financiële positie heeft, is het belangrijk deze risico's te monitoren in relatie tot de vrije reserves.

2. Ons oordeel

Onderwerp	Toelichting			
Gehanteerde controle en rapporterings-tolerantie	Wij hebben de jaarrekeningcontrole 2023 uitgevoerd met inachtneming van de volgende toleranties, zoals opgenomen in het controleprotocol. Deze zijn gebaseerd op de primair begrote lasten en dotatie aan reserves. Indien de geconstateerde fouten en onzekerheden het bedrag van de goedkeuringstolerantie niet overschrijden kan in beginsel een goedkeurende controleverklaring worden afgegeven.			
		Grondslag	Omvang	Tolerantie
	Fouten	1% van de begrote lasten inclusief dotatie reserves	€ 49.472.000	€ 494.000
	Onzekerheden	3% van de begrote lasten inclusief dotatie reserves	€ 49.472.000	€ 1.482.000
	Rapporteringstolerantie		-	€ 25.000

2. Ons oordeel

Onderwerp	Toelichting																														
Controleverschillen	De ongecorrigeerde verschillen en onzekerheden in de jaarrekening 2023 blijven onder de toleranties. Daarom heeft dit geen invloed op de strekking van de verklaring. <table><tr><th>Omschrijving</th><th>Omvang fout</th><th>Richting</th><th>Omvang onzekerheid</th><th>Verwijzing</th></tr><tr><td>Vaststellen levering zorg</td><td>-</td><td>-</td><td>€ 213.005</td><td>3.4</td></tr><tr><td>Zorglasten te laag verantwoord</td><td>€ 65.000</td><td>Negatief</td><td>-</td><td>3.4</td></tr><tr><td>Niet opnemen voorziening wachtgelden oud-wethouder</td><td>€ 86.000</td><td>Negatief</td><td>-</td><td>3.5</td></tr><tr><td>Voorziening riolering – onderbouwing spaarcomponent</td><td>-</td><td>-</td><td>€ 172.000</td><td></td></tr><tr><td>Totaal</td><td>€ 151.000</td><td>-</td><td>€ 385.005</td><td>-</td></tr></table> Aanvullend merken wij op dat er tijdens het controleproces diverse afwijkingen in de administratie zijn geconstateerd (impact op resultaat voor mutaties reserves: € 1,3 mln positief) . Deze zijn vervolgens in goed overleg aangepast binnen de administratie en jaarrekening.	Omschrijving	Omvang fout	Richting	Omvang onzekerheid	Verwijzing	Vaststellen levering zorg	-	-	€ 213.005	3.4	Zorglasten te laag verantwoord	€ 65.000	Negatief	-	3.4	Niet opnemen voorziening wachtgelden oud-wethouder	€ 86.000	Negatief	-	3.5	Voorziening riolering – onderbouwing spaarcomponent	-	-	€ 172.000		Totaal	€ 151.000	-	€ 385.005	-
Omschrijving	Omvang fout	Richting	Omvang onzekerheid	Verwijzing																											
Vaststellen levering zorg	-	-	€ 213.005	3.4																											
Zorglasten te laag verantwoord	€ 65.000	Negatief	-	3.4																											
Niet opnemen voorziening wachtgelden oud-wethouder	€ 86.000	Negatief	-	3.5																											
Voorziening riolering – onderbouwing spaarcomponent	-	-	€ 172.000																												
Totaal	€ 151.000	-	€ 385.005	-																											
Jaarverslag verenigbaar	Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag overeenkomstig het BBV is opgesteld en, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening. De programmaverantwoording hebben wij marginaal getoetst wat zoveel betekent als het signaleren van mogelijke tegenstrijdigheden. De accountantscontrole omvat derhalve geen oordeel over de inhoudelijke juistheid en/of volledigheid van de informatieverstrekking opgenomen in de programmaverantwoording																														

2. Ons oordeel

Onderwerp	Toelichting
Optimalisatie financiële verantwoording	Ten aanzien van de financiële verantwoording (begroting, bestuursrapportages en jaarrekening) merken wij in navolging van voorgaande jaren op dat deze niet altijd optimaal inzicht verschaft in de exploitatie van de gemeente vóór mutatie van reserves. De jaarrekening voldoet daarmee niet optimaal aan de verslaggevingsvoorschriften, maar is wel opgesteld conform de door de raad vastgestelde begroting. Wij begrijpen dat de wens om de P&C documenten aan te passen er intern ook is en dat een en ander gecombineerd wordt met de inrichting van het nieuwe financieel systeem per 1 januari 2025.
Schattingen	De opstelling van de jaarrekening vereist dat het college oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van de baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen zijn in het kader van onze controleopdracht op aanvaardbaarheid beoordeeld. Hierbij hebben wij geen belangrijke tekortkomingen geconstateerd. In uw jaarrekening zijn de volgende belangrijke schattingen verwerkt: • De waardering van de grondexploitatie (zie bevinding 3.2); • De waardering van voorzieningen voor groot onderhoud gebouwen en wegen (zie bevinding 3.3) • De waardering van de personele voorzieningen (zie bevinding 3.5) • De inschatting van inbaarheid van (debiteuren)vorderingen en de getroffen voorziening voor oninbare vorderingen, in het bijzonder de belastingvorderingen (via BSOB) (zie bevinding 3.5).
Interne beheersing	Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen significante tekortkomingen in de interne beheersing geconstateerd. In onze management letter hebben wij enkele belangrijke aandachtspunten opgenomen voor de verdere verbetering van processen. Wij hebben in bijzonder aandacht gevraagd voor de invulling van de control functie en de uitvoering van de verbijzonderde interne controle gezien de rechtmatigheidsverantwoording. Naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole vinden wij dat de gemeente op een aantal onderdelen, waaronder de schattingsposten, niet optimaal financieel in control is.

2. Ons oordeel

Onderwerp	Toelichting
Verbonden partijen	In uw jaarrekening zijn diverse bijdragen aan verbonden partijen verwerkt. De (op basis van de financiële impact en risicoprofiel) belangrijkste verbonden partijen betreffen: • GR Senzer: bijdrage € 4,6 mln (inclusief doorbetaling BUIG-, participatie en TOZO middelen); • GR Peelgemeenten: bijdrage € 1,9 mln; • Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO): bijdrage € 1,0 mln • GGD Brabant-Zuidoost: bijdrage € 0,7 mln • GR Blink: bijdrage € 0,7 mln (excl. milieustraat) Bovengenoemde bedragen zijn verwerkt op basis van de (concept)jaarcijfers 2023 zoals opgeleverd door de verbonden partij. Wij hebben kennis genomen van deze jaarcijfers en stemmen in met de huidige verwerking in de jaarrekening en de toelichting van de risico's in de paragraaf verbonden partijen. In dit verband wijzen wij u op het volgende: • Bij GR Blink wordt - in navolging van het strategisch traject uit 2023 en de aanstaande uittrekking door de private partij - een nieuwe organisatie ingericht. GR Blink houdt geen eigen vermogen aan ter afdekking van tekorten en risico's. De financiële consequenties van dit lopende traject landen – voor uw aandeel – in de begroting van komende jaren. • De verbonden partijen VRBZO en GGD houden zelf weerstandsvermogen aan. De risico's die zijn geïdentificeerd worden niet volledig afgedekt door het aanwezige weerstandsvermogen binnen de verbonden partij. Als gevolg hiervan is hier door de gemeente Asten binnen de weerstandsparagraaf een bedrag voor gereserveerd.
SiSa-bijlage	De SiSa-bijlage en bijbehorende stukken dienen door uw organisatie voor 15 juli a.s. elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd. De verplichte tabellen voor fouten en onzekerheden die aangeleverd moeten worden bij het CBS zijn als bijlage opgenomen achter in dit verslag.

3.1 Rechtmatigheid

Rechtmatigheid

Algemeen

De rechtmatigheidsverantwoording is voor het eerst toegevoegd aan de jaarrekening 2023. Hiermee legt het college expliciet verantwoording af over drie aspecten van de financiële rechtmatigheid, met inachtneming van de algehele kaders (bijvoorbeeld de kadernota rechtmatigheid) en de gestelde kaders door de raad (o.a. de financiële verordening, het controleprotocol, het normenkader). Hierbij is rekening gehouden met een tolerantiegrens van 3% (zijnde € 2,0 miljoen) voor de rechtmatigheidsverantwoording zelf en een rapporteringsgrens van € 100.000 voor afwijkingen die in de paragraaf bedrijfsvoering gemeld dienen te worden.

Onze rol

Onze rol als accountant betreft het vaststellen dat afwijkingen juist en volledig zijn opgenomen en toegelicht, rekening houdend met bovenstaande grenzen. Wij hebben hiervoor de opzet en uitkomsten van de interne controles geïnspecteerd en de ingenomen standpunten van het college getoetst. Het college heeft uiteindelijk een totaalbedrag van € 6,0 mln aan lasten als onrechtmatig aangemerkt. Dit valt buiten de tolerantiegrens, waardoor niet rechtmatig is gehandeld binnen de afspraken.

Criteria	Gemelde afwijking	Ons oordeel
Voorwaardencriterium	-	Akkoord, zie tevens toelichting.
Begrotingscriterium	€ 5.981.781	Akkoord, zie tevens toelichting.
Misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium	-	Akkoord
Totaal rechtmatigheidsoordeel	€ 5.981.781	

Onze verklaring

Ons inziens zijn bovenstaande afwijkingen op getrouwe wijze weergegeven in de rechtmatigheidsverantwoording. De bijbehorende toelichtingen (vooral de paragraaf bedrijfsvoering) geven het gewenste inzicht. Omdat de afwijkingen op het begrotingscriterium als acceptabel zijn bestempeld heeft dit geen gevolgen voor ons oordeel.

3.1 Rechtmatigheid

Rechtmatigheid	
	Bevinding
Voorwaarden criterium	Ten aanzien van dit criterium zien de risico's vooral toe op naleving van de aanbestedingswetgeving. Door de organisatie is een uitgebreide inkoopanalyse opgesteld waarbij is getoetst of is voldaan aan de aanbestedingswetgeving. Uit de inkoopanalyse volgen geen onrechtmatigheden. Wij zijn het eens met de getrokken conclusies en de opgenomen toelichting in de paragraaf bedrijfsvoering.
Begrotings-criterium	De gemeenteraad autoriseert de begroting op het niveau van programma's. Voor 2023 is bij de toetsing op het begrotingscriterium uitgegaan van de financiële verordening. In deze gemaakte afspraken zijn de kaders gesteld, waarin onder andere is bepaald welke onrechtmatigheden acceptabel zijn. In het kader van uw rechtmatigheidsverantwoording zijn acceptabele afwijkingen als onrechtmatig bestempeld, behoudens overschrijdingen van lasten en overschrijdingen van baten (voordelen). De overschrijdingen op lasten bedragen € 4,6 mln. Dit ziet voornamelijk toe op programma 4 en programma 3 en komt door hogere kosten welke gerelateerd zijn aan de grondexploitatie en de kosten binnen het sociaal domein. De overschrijding op baten bedragen € 1,4 mln. Alle categorieën die zijn aangemerkt als onrechtmatig, zijn vervolgens ook als acceptabel aangemerkt. Afwijkingen zijn bijvoorbeeld acceptabel als er binnen dat programma inkomsten aanwezig zijn die de overschrijding compenseren. Dit is ook het geval bij de overschrijding van de lasten op programma 4 en 3. De toelichting die is gegeven aan de onrechtmatige afwijkingen en de waarom een en ander acceptabel is, vinden wij passend.

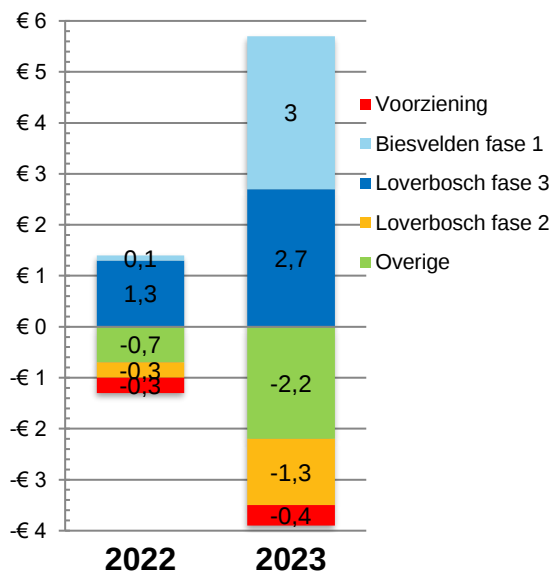
3.2 Grondexploitatie

Grondexploitatie algemeen

Grond
exploitatie

Bevinding

Geïnvesteed vermogen in € mln

Het **netto geïnvesteerd vermogen** in de grondexploitatie bedraagt ultimo 2023: € 1,8 mln (2022: € 0,1 mln). Op hoofdlijnen hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

- Verkopen -/- € 4,1 mln (Loverbosch fase 2 & Heusden-Oost fase 3)
- Directe en indirecte kosten + € 5,8 mln (m.n. Loverbosch fase 3 en Biesvelden)
- Tussentijds genomen winst + € 0,1 mln (diverse projecten)
- Vorming voorziening -/- € 0,1 mln (Loverbosch fase 3)

De voorziening (circa € 0,4 mln) ziet volledig toe op Loverbosch fase 3. In algemene zin merken wij op dat het **risicoprofiel** van de grondexploitatie in 2023 is gestegen ten opzichte van voorgaand jaar. Ons inziens zitten de grootste risico's op de projecten Loverbosch fase 3 en Biesvelden fase 1, gezien de doorlooptijd (2029 en 2030), de omvang van het geïnvesteerd vermogen (€ 2,7 mln en € 3,0 mln) en de nog te realiseren verkopen (in totaliteit circa € 25,3 mln).

De risico's van het grondbedrijf zijn door gemeente Asten bepaald op € 3,2 mln. Om de risico's op te vangen binnen de **reserve grondbedrijf** is deze in 2023 aangevuld.

Tenslotte merken wij op dat er in 2023 een **nieuwe grondexploitatie** is geopend (Herontwikkeling Lambertusschool). Op deze grondexploitatie wordt een kleine winst verwacht, echter is e.e.a. nog onzeker omdat dit project zich nog in de opstartfase bevindt. Wij benadrukken het belang van periodieke actualisaties van de doorrekeningen op basis van het huidige prijspeil. Dit is essentieel om optimaal in control te zijn.

3.3 Voorzieningen groot onderhoud

Voorzieningen groot onderhoud

Bevinding

De gemeente Asten heeft ter financiering van toekomstig onderhoud aan haar investeringen (gebouwen, wegen etc) egalisatievoorzieningen gevormd. Een voorziening moet, in tegenstelling tot een bestemmingsreserve, volledig zijn. In het kader van onze jaarrekeningcontrole besteden wij nadrukkelijk aandacht aan de volgende vragen:

1. Zijn de jaarlijkse stortingen in de voorzieningen in overeenstemming met de begroting en gebaseerd op een onderhoudsplan?
2. Zijn de onttrekkingen aan de voorziening in lijn met het doel van de voorziening?
3. Ligt het eindsaldo van de voorziening in lijn met het onderhoudsplan?

De standen van de diverse onderhoudsvoorzieningen ultimo 2023 ten opzichte van het plan zijn als volgt:

	Plan	Stand 31-12-2023 (plan)	Stand 31-12-2023 (realiteit)	Vershil
1. Onderhoud wegen	Zie hieronder	€ 2.641.659	€ 1.567.918	-/- € 1.073.741
2. Onderhoud gebouwen	2022-2071	€ 2.419.362	€ 2.580.953	€ 161.591
3. Riolering	2021-2025	€ 1.910.742	€ 5.882.216	€ 3.971.474

1. De **voorziening wegen** wordt momenteel nog gevoed op basis van een beheerplan dat stamt uit 2014, op basis waarvan in 2021 nog wel een financiële doorkijk is gegeven welke loopt tot 2029. Eind 2023 is echter een nieuw beheerplan wegen opgesteld voor de periode 2024-2028. Op basis van dit plan wordt dotatie verhoogd naar € 1,3 mln (dotatie 2023: € 0,8 mln). Hiermee is de voorziening tot en met einde looptijd toereikend en loopt deze in geen enkel jaar negatief, rekening houdend met de achterstanden in het onderhoud. Op basis hiervan stemmen wij in met de waardering.
2. De **voorziening gebouwen** wordt ieder jaar geactualiseerd en daardoor loopt de planning in lijn met de realiteit. Wij merken echter op dat er een aantal onderhoudsvoorzieningen zijn met beperkte omvang en waaraan in 2023 niet gedoteerd is. Wij vragen in dit kader aandacht voor de nut en noodzaak van deze voorzieningen.

3.3 Voorzieningen groot onderhoud (vervolg)

Voorzieningen groot onderhoud

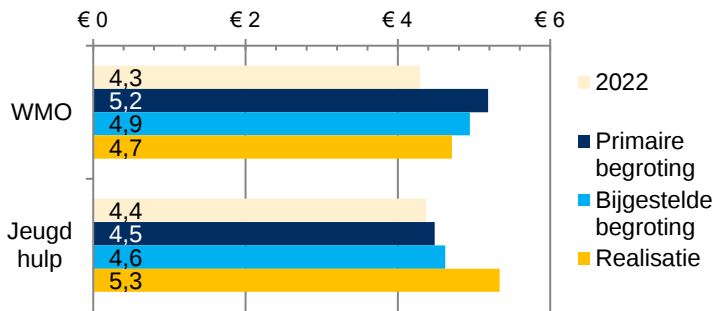
Bevinding

3. Daarnaast merken wij op dat de vervangingsinvesteringen op de **riolering** de laatste jaren zijn achtergebleven, hetgeen onder andere het saldo van de voorziening (€ 5,9 mln) verklaard. Dit brengt een substantiële investeringsopgave voor de komende jaren mee. Voor een optimale financiële beheersing van uitgaven aan groot onderhoud is het van belang dat een MJOP (meerjarenonderhoudsplanung) realistisch is en dat de werkelijke uitgaven ten laste van de voorziening hiermee in de pas lopen. Daarnaast is de analyse van werkelijk onderhoud versus planning belangrijk. Het tarief rioolheffing is immers mede gebaseerd op een geschat bedrag voor toekomstige investeringen.

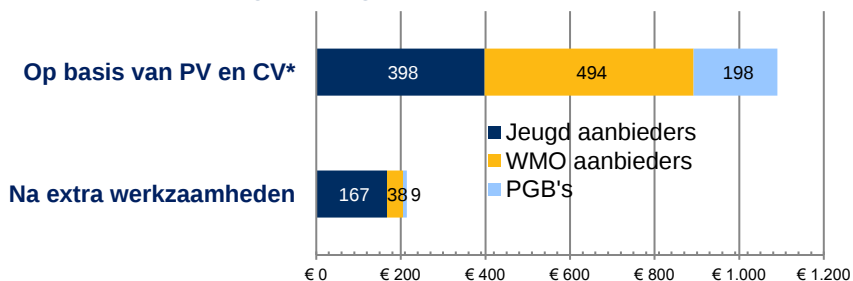
3.4 Jeugdhulp en WMO

Financiële analyse 2023

Lasten Jeugdhulp en WMO in € mln

Onzekerheid zorglevering in €K

* Productieverantwoordingen en controleverklaringen

De lasten in het sociaal domein bestaan voor een belangrijk deel uit Jeugdhulp en Wmo. De lasten voor Jeugdhulp en Wmo zijn hoger dan voorgaand jaar. Hiermee was geen rekening gehouden in de bijgestelde begroting. De realisatie van lasten ligt hierdoor niet in lijn met de bijgestelde begroting.

Voor de volledigheid van de verantwoording van de lasten in de jaarrekening is de gemeente afhankelijk van de GR Peeltgemeenten (hierna GRP). De GRP heeft hiertoe in april en mei 2024 een afstemming gemaakt tussen de opgeleverde productieverantwoordingen door zorgaanbieders en de eigen zorg-administratie. Om te kunnen concluderen dat de gefactureerde zorg ook daadwerkelijk is geleverd, voert de GRP aanvullende werkzaamheden uit zoals clientonderzoeken. De verantwoording door de GRP en de uitkomsten van de accountantswerkzaamheden die aldaar plaatsvinden zijn door ons geïnspecteerd. Op basis daarvan resteert er 'slechts' € 213.000 als onzekerheid voor de rechtmatigheid en getrouwheid.

3.5 Overige bevindingen

Overige bevindingen

MFA 't Kwartier	Er is tot en met 2023 voor een bedrag van circa € 9,5 mln aan investeringen gedaan voor de realisatie van MFA Asten. In dit verband melden wij het volgende: • Wij hebben de investeringen (€ 2,8 mln in 2023) gecontroleerd aan de hand van facturen, opdrachten e.d. Er zijn geen interne uren noch overheadkosten toegerekend. In overeenstemming met afspraken zal er vanaf 2024 afgeschreven worden op dit project. • Er is een bedrag ter hoogte van € 870.000 opgenomen op de balans als nog te ontvangen bedragen, voor de financiering van de inventaris. In 2024 wordt hiervoor nog een formele leningsovereenkomst afgesloten met 't Kwartier. • De onzekerheden op dit project hangen samen met de BTW vooraftrek en de discussie met de aannemer omtrent het bouwen van het groene dak. De gevolgen hiervan zijn nog onzeker en kan in het uiterste geval nog nadelig uitvallen voor de gemeente Asten. Op basis van de prognose van mei 2024 is de verwachting dat het huidige budget toereikend is. Op dit moment is nog circa € 292.000 aan ruimte over ten opzichte van het krediet van € 11,4 mln. Er is daarbij al rekening gehouden met de reserve eenmalige bestedingen (€ 956.000), welke ingezet kan worden voor eventuele tegenvallers.
Opvang Oekraïne	Sinds 2022 hebben de gemeenten in Nederland als taak gekregen om opvanglocaties voor Oekraïense vluchtelingen te realiseren en exploiteren. De gemeenten wordt hiervoor gecompenseerd door het Rijk en dient hiervoor een verantwoording van de kosten te doen middels SiSa. Wij merken ten aanzien van deze regeling het volgende op: • De totale lasten binnen de jaarrekening bedragen circa € 1,2 mln en bestaan voornamelijk uit het realiseren van de opvanglocaties en diverse vergoedingen en overige inkopen zoals schoonmaak, catering, huur, etc. Wij hebben vastgesteld dat deze lasten juist zijn verantwoord in de jaarrekening. • De bekostiging door het Rijk via SiSa – grotendeels gebaseerd op vaste normbedragen per gerealiseerde opvangplek over de gehele periode – bedraagt € 2,6 mln. Omdat de werkelijke kosten voor de opvang Oekraïne lager zijn dan de vaste normbedragen, heeft de gemeente een voordeel van € 1,4 mln gerealiseerd. In de bijgestelde begroting was geen rekening gehouden met dit voordeel. Bij de jaarrekening zal worden voorgesteld om circa € 0,7 mln van het resultaat over te hevelen naar 2024.

3.5 Overige bevindingen (vervolg)

Overige bevindingen

Wachtgeld voorziening

De gemeente Asten verwerkt te betalen wachtgelden aan afgetreden wethouders jaarlijks in de begroting. De verslaggevingsregels schrijven op dit punt echter voor dat op het moment van aftreden een verplichting gevormd dient te worden voor het totale bedrag aan (geschatte) toekomstige wachtgelden. Wij hebben de maximale verplichting van € 86.000 ultimo 2023 (2022: € 144.000) als controleverschil aangemerkt en geadviseerd om de systematiek voor toekomstige gevallen te herzien.

Verlofsparen

Daarnaast hebben medewerkers met ingang van boekjaar 2022 de mogelijkheid om niet opgemaakte verlofuren onder voorwaarden om te zetten in spaarverlof. Dit spaarverlof heeft - in tegenstelling tot wettelijk- en bovenwettelijk verlof - geen vervaldatum en kan door de werknemer naar eigen wens worden ingezet om met behoud van loon minder te werken, bijvoorbeeld richting pensioendatum. De gemeente heeft hiervoor een voorziening gevormd van € 660.000, waarvan € 255.000 toeziet op spaarverlof (aangevraagd en toegekend) en € 405.000 toeziet op een drietal medewerkers die (op korte termijn) met behoud van loon met vervroegd pensioen gaan en daarvoor hun overuren inzetten. Wij adviseren in dit kader te sturen op afbouw van bovenmatige verlof uren. Dit heeft ook de aandacht binnen de gemeente.

Wethouders pensioen

De gemeente is verplicht om binnen hun eigen financiën een voorziening aan te houden voor de pensioenverplichtingen van (oud) wethouders. Deze voorziening bedraagt eind 2023 € 2,8 mln en is op basis van de juiste parameters (rente, levensverwachting etc.) bepaald. Wij merken op dat de financiering van deze pensioenverplichtingen in de toekomst waarschijnlijk overgaat naar het ABP en dat het af te storten bedrag van de gemeente mogelijk niet overeenkomt met de huidige voorziening. De gemeente heeft hiermee overigens wel rekening gehouden in het weerstandsvermogen (€ 500.000). Wij adviseren deze ontwikkeling te blijven volgen.

3.5 Overige bevindingen (vervolg)

Overige bevindingen

Belasting-vorderingen

Binnen de jaarrekening van gemeente Asten staat per 2023 een te vorderen positie aan belastingen open van € 986.000. Hierin zijn onder andere opgenomen de opgelegde aanslagen toeristenbelasting waarover al enkele jaren een discussie en juridische procedure speelt. Op basis van de laatst bekende gegevens is de positie over oude jaren (vanaf 2015 tot heden) heroverwogen en is – na grondig overleg met de BSOB – besloten een afboeking te doen van circa € 1,5 mln.

In het kader van onze controle hebben wij de verantwoording van de BSOB en de controleverklaring van de externe accountant geïnspecteerd. Aanvullend hebben wij over deze positie aanvullend overleg gehad met de gemeente en BSOB. Op basis van de nu beschikbare informatie stemmen wij in met de opgenomen positie. Wij merken hierbij op dat er voor de gemeente nog een risico schuilt die samenhangt met de lopende juridische procedure. Deze risico's zijn niet gewaardeerd. Binnen het weerstandsvermogens is een beperkt risicobedrag ingeschat voor claims en procedures.

Claim Attero

Begin 2023 is duidelijk geworden dat een groot aantal Brabantse gemeenten een nabetaling moesten doen aan Attero in verband met de afvallevering over de jaren 2015 en 2016. Hiervoor is in de jaarrekening 2022 een voorziening van € 329.000 getroffen, welke door gemeente Asten gebaseerd was op een afrekening in de regio op basis van tonnages afval.

Eind 2023 is de exacte afrekeningsmethodiek binnen de regio definitief gemaakt, waarbij wordt afgerekend op tonnages. Het daarvoor geserveerde bedrag is toereikend en heeft niet tot extra kosten geleid. De factuur is begin 2024 ontvangen. Hiermee is deze kwestie afgewikkeld.

4. Overige aspecten in relatie tot onze controle

Onderwerp	Toelichting
Geen sprake van beperkingen in de reikwijdte van onze controle	Er zijn geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle opgetreden. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controleopdracht door de medewerkers van de gemeente de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.
Fraude	De verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude ligt primair bij het college. Onze rol als accountant is om vast te stellen dat de jaarrekening vrij is van materiële afwijkingen door fouten of fraude. Bij fraude is het risico dat een afwijking niet ontdekt wordt groter dan bij fouten, omdat fraude vaak samen gaat met activiteiten om de fraude te verhullen. Onze werkzaamheden ten aanzien van fraude bestaan onder andere uit: • Alertheid op fraudesignalen gedurende de controle; • Evalueren en bespreken van mogelijkheden tot fraude en fraudesignalen met het management en college; • Het uitvoeren van een analyse op handmatige journaalposten, onder andere om ingrijpen van het bestuur in de interne beheersing te kunnen identificeren; • Het uitvoeren van controlewerkzaamheden op schattingsposten, onder andere om oneigenlijke beïnvloeding door het management en college te kunnen identificeren; • Het beoordelen van rechten in de financiële administratie en de bankapplicatie alsmede het uitvoeren van een bankanalyse, met als doel om fouten en fraude in de uitgaande betalingen te kunnen identificeren. Er zijn gedurende 2023 door ons geen materiële fraudegevallen geconstateerd en er zijn ons eveneens geen vermoedens van fraude bekend. Daarnaast heeft het college aan ons geen melding gemaakt van geconstateerde fraudegevallen of andere fraudesignalen. Wij hebben in de management letter geadviseerd om een fraudebeleid op te stellen.
Claims en juridische procedures	Er zijn geen andere belangrijke (dreigende en niet gewaardeerde) claims en/of juridische procedures met een mogelijke materiele impact op de cijfers per ultimo 2023.

4. Overige aspecten in relatie tot onze controle

Onderwerp	Toelichting
Gebeurtenissen na balansdatum	Er zijn geen belangrijke gebeurtenissen na balansdatum anders dan hetgeen opgenomen in de niet uit de balans blijkende verplichtingen.
Geautomatiseerde gegevensverwerking	Wij hebben vanuit onze controle op de jaarrekening geen belangrijke bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking.
Onafhankelijkheid	Wij zijn onafhankelijk van uw gemeente en voor zover wij weten heeft zich geen inbreuk voorgedaan op de van toepassing zijnde regels (Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (VIO)) ten aanzien van de onafhankelijkheid.
Openstaande punten	LOR Definitieve jaarrekening

5. Bijlage 1 – Tabel fouten en onzekerheden SiSa

Nummer	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in €	Toelichting fout / onzekerheid
A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	-	0	n.v.t.
B2	Specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	-	0	n.v.t.
C41B	Regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw	-	0	n.v.t.
C55	Aanpak energiearmoede	-	0	n.v.t.
C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	-	0	n.v.t.
C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	-	0	n.v.t.
C94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering	-	0	n.v.t.
C105	Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls	-	0	n.v.t.
D8	Specifieke uitkering Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	-	0	n.v.t.
D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	-	0	n.v.t.
E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021	-	0	n.v.t.
E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	-	0	n.v.t.
E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	-	0	n.v.t.
F28	Tijdelijke regeling capaciteit	-	0	n.v.t.
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2022	-	0	n.v.t.
G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2021	-	0	n.v.t.
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (Exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2022	-	0	n.v.t.

5. Bijlage 1 – Tabel fouten en onzekerheden SiSa

Nummer	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in €	Toelichting fout / onzekerheid
G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_totaal 2021	-	0	n.v.t.
G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2022	Zie bijlage 2		
G4A	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _totaal 2021	Zie bijlage 2		
G10	Wet inburgering 2021_gemeentedeel 2022	-	0	n.v.t.
G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel	-	0	n.v.t.
G12A	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_totalen	-	0	n.v.t.
G13	Onderwijsroute 2022_deel gemeente	-	0	n.v.t.
H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	-	0	n.v.t.
H8	Regeling Sportakkoord 2020–2022	-	0	n.v.t.
H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	-	0	n.v.t.
H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cul	-	0	n.v.t.
H31	Regeling Specifieke uitkering noodfonds energie amateursportverenigingen	-	0	n.v.t.
L6	Regeling specifieke uitkeringen uitvoering Subsidieregeling sanering varkenshouderijen	-	0	n.v.t.
L16B	Eenmalige specifieke uitkering Provinciaal Uitvoeringsprogramma Natuur	-	0	n.v.t.
Strekking controleverklaring				
Strekking controleverklaring rechtmatigheid:		Goedkeurend		
Strekking controleverklaring getrouwheid:		Goedkeurend		

5. Bijlage 2 – Tabel fouten en onzekerheden TOZO

Nummer	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in €	Toelichting fout / onzekerheid
G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 2	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 3	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 4	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 5	-	0	n.v.t.
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire – gedeelde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T	-	0	n.v.t.
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire – gedeelde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen in jaar T	-	0	n.v.t.

5. Bijlage 2 – Tabel fouten en onzekerheden TOZO

Nummer	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in €	Toelichting fout / onzekerheid
G4A	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen_totaal 2021	-	0	n.v.t.
G4A	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen_totaal 2021	-	0	n.v.t.
G4A	Tozo 2_totaal 2021	-	0	n.v.t.
G4A	Tozo 3_totaal 2021	-	0	n.v.t.
G4A	Tozo 4_totaal 2021	-	0	n.v.t.
G4A	Tozo 5_totaal 2021	-	0	n.v.t.
G4A	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire – gedeelde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar 2021	-	0	n.v.t.
G4A	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire – gedeelde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen in jaar 2021	-	0	n.v.t.

Smart decisions. Lasting value.